Gemeente Amsterdam

Onderzoeksvoorstel inventarisatie bedrijventerreinen

1. Aanleiding/ probleembeschrijving

In 2019 en 2020 heeft het RIEC Amsterdam-Amstelland op basis van ervaringen en kennis van professionals uit het veld (o.a. wijkagenten, gebiedsmakelaars, veiligheidscoördinatoren) ondermijningsbeelden voor de stadsdelen opgesteld waarin thema's en branches zijn benoemd waarbij sprake is of vermoedens zijn van ondermijnende criminaliteit. In bijna alle stadsdelen (uitgezonderd de stadsdelen Centrum en Zuid) wordt in deze ondermijningsbeelden de nadruk gelegd op de aanwezigheid van bedrijventerreinen die door de vaak afgeschermde (en veelal afgelegen) ligging gelegenheid bieden om criminele activiteiten in anonimiteit uit te voeren. Men heeft onvoldoende zicht op wat er precies op de bedrijventerreinen afspeelt omdat er amper toezicht, weinig sociale controle en een lage meldingsbereidheid is. Uit de ondermijningsbeelden bleek dat bij diverse professionals vermoedens bestaan dat er ondermijnende activiteiten plaatsvinden op verschillende bedrijventerreinen in de stad.
Inmiddels is er in ieder stadsdeel een lokale projectleider ondermijning gestart die samen met de lokale partners concrete signalen van ondermijning bespreekt en oppakt. Dit betreft onder meer signalen van Meld Misdaad Anoniem, signalen van gebiedsmakelaars en signalen van politie. Deze signalen worden gewogen in het lokale ondermijningsoverleg. Uit deze besprekingen blijkt dat op een aantal bedrijventerreinen naast vermoedens ook concrete signalen zijn van ondermijnende criminaliteit.In paragraaf 2 wordt voor een aantal geselecteerde bedrijventerreinen nader onderbouwd om welke signalen het gaat en waarop deze zijn gebaseerd.

Signalen die vaak worden gezien op bedrijventerreinen zijn onder meer, illegaal gokken, illegale prostitutie en mensenhandel, illegale bewoning door bijv. kwetsbare groepen of criminelen, misbruik van ondernemingen met bijvoorbeeld witwassen. Ook zijn bepaalde bedrijventerreinen kwetsbaarder voor het innemen van een faciliterende rol aan ondermijnende criminaliteit: Denk aan het inbouwen van verborgen ruimtes in auto's, autoverhuur aan criminelen, opslag van wapens of drugs of misbruik van ondernemingen.

De concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid voor criminele activiteiten op bedrijventerreinen vraagt om een gerichte aanpak die aansluit bij een van de drie doelstellingen uit het programma De Weerbare Stad, namelijk de doelstelling grenzen stellen[1]. Hierbij is het doel om de criminele economie en criminele geldstromen te beteugelen en te voorkomen dat onze stedelijke instellingen en samenlevingsverbanden kunnen worden ontwricht door harde en duidelijke grenzen te stellen in wat wel en niet mag. De gemeente kan grenzen stellen door middel van haar beschikbare bestuurlijk instrumentarium. Bijvoorbeeld door de inzet van de vergunningplicht, het handhaven op de regels rondom opkoop en het handhaven op het bestemmingsplan. Om ons beschikbaar bestuurlijk instrumentarium gericht in te kunnen zetten is er een noodzaak tot

[1] De andere twee doelstellingen zijn kennis verwerven en mentaliteit veranderen.

specifieker onderzoek op een aantal bedrijventerreinen waar signalen van ondermijning of concrete risico's op ondermijnende criminaliteit aanwezig zijn. Dit onderzoek heeft als doel om meer zicht te geven op de problematiek en tot een verdieping te komen van concrete signalen waar een aanpak op gewenst is. In paragraaf 3 wordt dit onderzoek nader toegelicht.

De burgemeester beschikt over een aantal bevoegdheden om ondermijnende criminaliteit in de stad tegen te gaan. In paragraaf 4 worden deze bevoegdheden en bijbehorende rechtsgronden nader toegelicht.

Omdat in het onderzoek gebruik wordt gemaakt van (persoons)gegevens wordt in paragraaf 5 toegelicht om welke gegevens het gaat en op welke wijze we hier mee om gaan. Bijvoorbeeld met wie deze gegevens worden gedeeld en hoe we om gaan met het bewaren van gegevens.

Het onderzoek geeft ons de noodzakelijke informatie om tot een gerichte aanpak te komen om ondermijning op bedrijventerreinen tegen te gaan waarbij de toepassing van het bestuurlijk instrumentarium van de Burgemeester centraal staat. In paragraaf 6 staat deze aanpak nader omschreven, waarbij er uiteraard rekening wordt gehouden met de diverse mogelijke uitkomsten van het onderzoek dat hieraan vooraf gaat.

2. Selectie bedrijventerreinen

2.1 5.1,2,c

De verschillende deelnemers aan het ondermijningsoverleg, waar medewerkers van het stadsdeel en partners zoals de politie deel van uitmaken, hebben concrete aanwijzingen dat er in 5.1,2,c sprake is van ondermijnende criminele activiteiten. De politie heeft vermoedens van misstanden in o.a. de auto- en de hotelbranche. Het gebiedsteam ziet in de tijdelijke invulling van gebouwen als een risico. Verschillende ernstige incidenten hebben plaatsvonden op het bedrijventerrein: Zo is er onlangs 5.1,2,e Ook heeft er een 5.1,2,c 5.1,2,c

Niemand heeft echter een voldoende helder beeld van de activiteiten die worden ontplooid. Het is dan ook nodig om meer onderzoek hiernaar te doen.

In totaal gaat het voor 5.1,2,c om 5.1,2,c adressen die zijn geprioriteerd. Deze adressen zijn geselecteerd op basis van politie-informatie. We schatten in dat dit 5.1,2,c bedrijven zijn.

2.2 5.1,2,c

Deze locatie gaat om een 5.1,2,c 5.1,2,c zijn gevestigd. Recent is met de ondermijningsbrigade een multidisciplinaire controle gedaan op een deel 5.1,2,c Tijdens deze controle is onder meer illegale bewoning geconstateerd en zijn wapens aangetroffen die op een onjuiste manier lagen opgeslagen. Het bleek dat de locatie te omvangrijk was om in één controledag goed te kunnen controleren. Ook 5.1,2,c

Gezien 5.1,2,c en de grote anonimiteit is deze locatie zeer aantrekkelijk voor criminelen om onopvallend en afgeschermd activiteiten te ontplooien.

Daarom is er een grote behoefte om meer onderzoek te doen naar deze locatie om de noodzaak voor verdere interventies te bepalen.

In totaal gaat het voor de 5.1,2,c om 5.1,2,c met ongeveer gemiddeld 2 ingeschreven bedrijven per pand zijn dat 5.1,2,c bedrijven.

2.3 5.1,2,c
Dit focusgebied omvat het 5.1,2,c Dit terrein ligt onder de aandacht om meerdere redenen. Het gebied ligt uit de route, je kunt er redelijk anoniem verblijven. Met name rond 5.1,2,c komen veel meldingen binnen bij gemeente en politie. Er zijn bedrijven waar illegale (corona)feestjes werden georganiseerd. De politie heeft aandacht voor een garagebedrijf met onjuiste KvK-inschrijving.
Bij een recent bezoek werd geconstateerd dat er mogelijk (illegaal) gewoond wordt op plaatsen die daar niet geschikt voor zijn. Er is een horecaonderneming die overlast geeft. Verder is er in het gebied recent een hennepplantage aangetroffen en veel van de ondernemingen hebben een zeer gesloten karakter (zie ook de foto's in bijlage 1).

In totaal gaat het voor 5.1,2,c om 5.1,2,c adressen met ongeveer gemiddeld 4 ingeschreven bedrijven per pand gaat het in totaal om 5.1,2,c bedrijven. Dit gebied is geselecteerd op basis van politie-informatie.

3. Onderzoek

Het onderzoek bestaat uit een inventarisatie op basis van digitale bronnen onderzoek (1) en een onderzoek op de gevel (2) van geselecteerde adressen op drie bedrijventerreinen (zie bijlagen voor overzicht straten). Hieronder worden deze twee onderdelen nader toegelicht. De uitvoering van het onderzoek dient plaats te vinden in november en december 2021.

3.1 Inventarisatie digitale bronnen

5.1,2,d

3.2 Inventarisatie op de gevel

5.1,2,d

5.1,2,d

Wijze van opleveren resultaten
Per adres moet er een overzicht worden gemaakt in een spreadsheet waarin bovenstaande gegevens zijn verwerkt. De spreadsheet is bijgeleverd in de bijlage.

4. Bevoegdheden en rechtsgronden

In deze paragraaf wordt aan de hand van de volgende bevoegdheden omschreven welke taak we uitvoeren door middel van dit onderzoek en de opvolgende aanpak.
De gemeente heeft een regierol in de aanpak van ondermijning. Om signalen op het gebied van ondermijning te kunnen duiden, op te werken en te komen tot passende bestuurlijke maatregelen, is het nodig om informatie te verwerken waarover de gemeente beschikt.
Verder zijn er verschillende specifieke rechtsgronden te noemen:

4.1 Art 172 Gemeentewet: handhaving verstoring openbare orde
Artikel 172: 1.De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde.2.De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie. 3.De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.

4.2 art. 2.16a APV: handhavingsstrategie vergunningplicht
De burgemeester is bevoegd om, goed onderbouwd, een tijdelijke vergunningplicht op te leggen. Toezichthouders van de gemeente houden vervolgens toezicht op deze vergunningplicht en de bepaalde voorschriften. De grondslag hiervoor is artikel 2.16A APV en de Wet Bibob.
Deze handhavingsstrategie geldt voor alle bedrijfsactiviteiten in een branche, straat, gebied of pand, die op grond van artikel 2.16a APV 2008 een (tijdelijke) vergunningplicht opgelegd hebben gekregen in het belang van de openbare orde, het woon- en leefklimaat of het tegengaan van ondermijning.

4.3 Digitaal opkopersregister
Op alle drie de bedrijventerreinen zitten DOR-plichtige bedrijven. Verkopers van tweedehands goederen met een serienummer zijn verplicht om deze goederen te registreren in het digitaal opkopingsregister (DOR). De grondslag hiervoor is artikel 2.28 APV en art. 437 WvS. De DOR-controleurs van THOR controleren hierop steekproefsgewijs.

4.4 Bestemmingsplan
Het college kan controleren of een pand niet gebruikt wordt zoals aangegeven in het bestemmingsplan. De grondslag hiervoor is

art. 2.1, eerste lid onder c van de Wabo in relatie met art.125 Gemeentewet en hoofdstuk 5 van de Awb.

4.5 Bevoegdheden Bouw & Gebruik VTH

Het college controleert of panden voldoen aan bouwtechnische en andere technische eisen zoals brandveiligheid, constructie of milieu-eisen. De grondslag hiervoor is onder andere de Wabo, het bouwbesluit en het activiteitenbesluit. Ook controleert het college resp. de burgemeester of het gebruik en/of de exploitatie van panden conform de ogv de APV verleende vergunningen is, zoals exploitatievergunningen en speelautomatenvergunningen. Deze bevoegdheid volgt oa uit de APV, de WOK en de Alcoholwet.

4.6 Bevoegdheden woninggebruik

Het college controleert of er sprake is van gebruik van woningen in strijd met de huisvestingswet en –verordening. Denk hierbij aan illegale onttrekking aan de woonvoorraad, splitsing etc.

5. Gebruik (persoons) gegevens

Bij het onderzoek zoals beschreven is de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk. Over deze verwerkingen en de mogelijke verplichtingen die voortvloeien uit de AVG is advies gevraagd aan het privacy team van OOV.

De rechtsgrond voor het verwerken van de persoonsgegevens is de 'taak van algemeen belang' (artikel 6(1)e AVG). De wettelijke taken die aan grondslag liggen van deze rechtsgrond zijn beschreven in paragraaf 4.

Betrokkenen worden in het kader van het onderzoek niet geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens. Dit omdat dit een onevenredige inspanning zou vergen, zoals bedoeld in artikel 14(5) AVG. De Gemeente Amsterdam voorziet in informatie voor betrokkenen op haar website, en heeft een centraal punt voor wanneer betrokkenen een beroep willen doen op hun rechten: https://www.amsterdam.nl/privacy/loket/.

De persoonsgegevens worden in afgeschermde mappen op de G-schijf van de Gemeente Amsterdam bewaard en hierop per bedrijventerrein opgeslagen, waarbij alleen de betrokken projectleiders ondermijning toegang hebben tot deze informatie. De persoonsgegevens worden uiterlijk na drie jaar vernietigd tenzij een relevante gerechtelijke procedure langere bewaring vraagt. Na de oplevering van het onderzoek wordt gewogen bij de onderzochte bedrijven of er signalen van ondermijning zijn. Mochten er daar geen signalen voor zijn wordt deze subset van gegevens na uiterlijk drie maanden na oplevering van het onderzoek vernietigd.
Mochten er bij oplevering van het onderzoek signalen van ondermijning worden aangetroffen dan worden deze afhankelijk van de aard van het signaal gedeeld met collega's van economische zaken, AAO, DWS en/ of RIEC-partners. De gegevens worden echter niet aan hen toegestuurd danwel verspreid.

Hieronder staat in een tabel weer gegeven welke categorieën persoonsgegevens noodzakelijk zijn ten behoeve van dit onderzoek en van welke categorieën betrokken:

Categorie persoonsgegevens	Pandeigenaren	Ondernemers	UBO's	Leidinggevenden
Naam en woonplaats	X	X	X	X
Gegevens rondom eigenaarschap incl UBO uit het Handelsregister	X	X	X	X
Gegevens afkomstig uit social media-onderzoek en online recensies zoals (bedrijfs)contactgegeve ns en beschrijvingen van personen (mogelijk bijzondere persoonsgegevens)		X		X

De gemeente Amsterdam is van plan om een extern bureau de verwerkingen voor dit onderzoek te laten verrichten. Hierbij is het vooraf afsluiten van een verwerkingsovereenkomst noodzakelijk.

Eindproduct
Het eindproduct is in een ingevulde spreadsheet conform het format in de bijlage. Dit eindproduct wordt vervolgens door een werkgroep bestaande uit o.a. projectleiders ondermijning, Economische Zaken, DWS, AAO en RIEC partners geanalyseerd. Deze analyse wordt voorgelegd aan het strategisch overleg DWS – Stadsdelen waar wordt besloten tot een vervolgaanpak.

6. Aanpak

Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek wordt er besloten tot het over gaan van een aanpak. De uitkomst van de inventarisatie wordt, na analyse door de werkgroep, voorgelegd aan het strategisch overleg DWS – Stadsdelen, waar de programmamanager van DWS en de Manager veiligheid met ondermijning in portefeuille zitten. In dit gremium wordt vervolgens besloten tot een vervolgaanpak. Afhankelijk van de uitkomst wordt besloten welke (combinatie van) onderdelen passend zijn. Mogelijke onderdelen van een aanpak zijn:

1. *Preventieve gesprekken:* afhankelijk van de uitkomst van de inventarisatie kunnen er preventieve gesprekken plaatsvinden met vastgoedeigenaren en ondernemers. Bijvoorbeeld in de vorm van weerbaarheidstrainingen of door knock en talk gesprekken te voeren waarbij langs de deuren wordt gegaan.
2. *Monodisciplinaire of duale controles:* bij vermoedens of concrete signalen die niet vragen om een multidisciplinaire controle kunnen gemeentelijke toezichthouders van VTH, DOR-toezichthouders van THOR en/ of politie zelf een controle uitvoeren die eventueel ook nieuwe informatie oplevert die bijdraagt aan een verdere aanpak of opschaling. Deze controles kunnen onder meer plaatsvinden op voorschriften bestemmingsplan (gebruik), illegale bewoning, Woningwet en WABO (o.a. bouw- en milieuvoorschriften) en vergunningsvoorschriften.

3. *Controle door Ondermijningsbrigade:* bij concrete signalen kan de ondermijningsbrigade multidisciplinaire controles organiseren, waarbij aangesloten partnerorganisaties op eigen bevoegdheden een controle uitvoeren.
4. *Opschaling naar RIEC:* indien er sprake is van complexe problematiek die een integrale aanpak rechtvaardigt met meerdere partners.

Bestuurlijke maatregelen: Het onderzoek en daaruit volgende controles kunnen een aanleiding geven tot het nemen van het nemen van bestuurlijke maatregelen. Dit gaat dan om handhavingsbesluiten, pandsluitingen o.b.v. art. 2.10 APV of 13B Opiumwet of de gemeentewet, instellen van een vergunningplicht via een aanwijzingsbesluit van de burgemeester, toepassen van de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten (BIO), opzeggen van de erfpacht etc.